

**جهت تهیه این کتاب می‌توانید با شماره
تلفن‌های ذیل تماس حاصل نمایید.**

۰۲۵-۳۷۷۴۹۲۷۴

۰۹۱۲۶۵۲۵۰۷۰

**همچنین می‌توانید در شبکه‌های
اجتماعی ایتا و تلگرام با شماره فوق
سفارش خود را ثبت فرمایید.**

■ کانال ایتا: nashrehoghoghepoya

■ کانال تلگرام: hoghoghepoyapub

■ کانال پیام رسان بله: pooya_law

■ کانال پیام رسان سروش: pooyalaw

■ فروشگاه اینترنتی: www.hpbook.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش رسیدگی به پرونده های دادگاه صلح (علمی کاربردی)

دکتر مجتبی قهرمانی
(رئیس کل دادگستری استان هرمزگان)
ولی صابر
(رئیس شعبه دادگاه تجدید نظر استان تهران)
مجید عطایی جنتی
(رئیس شعبه دادگاه عمومی حقوقی)
مهدی سلامتی قمصری
(مدرس دانشگاه)
میترا عرفان آرانی

نشر حقوق پویا

فهرست مطالب

پیشگفتار ۹

فصل اول: ساختار و تشکیلات ۱۳

- بخش اول: ساختار و تشکیلات شورای حل اختلاف ۱۴
- مبحث اول: معرفی مقدماتی محاکم صلح و بررسی جایگاه شورای حل اختلاف و دادگاه صلح در سازمان قضاوتی ایران ۱۴
- گفتار اول: قواعد عمومی سازمان قضاوتی ایران ۱۴
- گفتار دوم: مقایسه‌ی جایگاه شورای حل اختلاف و دادگاه صلح در سازمان قضاوتی در بین قانون سابق و قانون جدید ۱۶
- مبحث دوم: تشکیل شورای حل اختلاف ۱۷
- مبحث سوم: مدیریت و راهبردی شوراها ۲۳
- مبحث چهارم: حوزه‌ی فعالیت شورای حل اختلاف و شعب تخصصی ۲۶
- مبحث پنجم: اعضا و تشکیلات ۲۹
- بخش دوم: ساختار و تشکیلات دادگاه صلح ۳۶

فصل دوم: صلاحیت دادگاه صلح و شوراها و حل اختلاف در صلاحیت‌ها ۴۲

- بخش اول: صلاحیت شورای حل اختلاف ۴۳
- گفتار اول: موارد شمول صلاحیت شورای حل اختلاف ۴۳
- گفتار دوم: موارد عدم صلاحیت شورا ۴۶
- بخش دوم: صلاحیت دادگاه صلح ۵۲
- مبحث اول: موارد شمول صلاحیت دادگاه صلح ۵۲
- گفتار اول: دعاوی مالی تا نصاب یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال ۵۴
۱. تاثیر تجمیع و لف پرونده‌های صلح و تاثیر آن در صلاحیت دادگاه صلح ۵۴
۲. تغییر صلاحیت مرجع رسیدگی دادگاه صلح با توجه به افزایش خواسته ۵۷
۳. خسارت تاخیر تادیه کمتر از نصاب مقرر در ماده در دعاوی که خود در صلاحیت دادگاه عمومی است ۵۹
۴. صلاحیت دادگاه صلح نسبت به صدور دستور موقت در صورت صالح بودن نسبت به اصل دعوا ۶۰

۵. کاهش خواسته در دادگاه عمومی حقوقی و تاثیر آن بر صلاحیت دادگاه صلح..... ۶۲
۶. خلل در صلاحیت دادگاه عمومی حقوقی با استرداد یکی از خواسته‌ها..... ۶۴
۷. صلاحیت دادگاه صلح نسبت به خواسته‌ی یک میلیارد ریال..... ۶۷
۸. صلاحیت دادگاه صلح راجع به اموال غیر منقول..... ۶۷
۹. تعیین خواسته و بهای آن..... ۶۷
- ۹-۱- تعیین خواسته..... ۶۷
- ۹-۲. شیوه‌ی تعیین بهای خواسته..... ۶۹
- ۹-۲-۱. تعیین بهای خواسته در فروشی که پول باشد یا غیر پول باشد... ۶۹
- ۹-۲-۱-۱. خواسته وجه رایج باشد..... ۶۹
- ۹-۲-۱-۲. خواسته مال (غیر پول یا وجه رایج) باشد..... ۷۰
- ۹-۲-۲. اعتراض به بهای خواسته در تقویم غیر واقعی بهای خواسته..... ۷۱
- ۹-۳. فایده و آثار تعیین خواسته..... ۷۷
- ۹-۳-۱. مبنای تشخیص مرجع صالح..... ۷۷
- ۹-۳-۲. مأخذ احتساب هزینه دادرسی..... ۷۷
- ۹-۳-۳. از حیث امکان تجدیدنظر خواهی و فرجام‌خواهی..... ۷۷
- ۹-۳-۴. مبنای محاسبه حق الوکاله وکیل و ابطال تمبر مالیاتی و دیگر هزینه‌های وکالتی..... ۷۸
- ۹-۳-۵. مبنای وصول حق اجراء (نیم عشر دولتی)..... ۷۸
- ۹-۴. استثنائات تعیین بهای خواسته..... ۷۹
- ۹-۴-۱. تعیین بهای خواسته در زمان تقدیم دادخواست ممکن نباشد..... ۷۹
- ۹-۴-۲. تعیین بهای خواسته در زمان تقدیم دادخواست ممکن نباشد..... ۷۹
- ۹-۴-۲-۱. استنکاف خواهان از پرداخت هزینه کارشناسی برای تعیین ارزش خواسته..... ۸۰
- ۹-۴-۳. خواسته مطالبه مبلغ مشخصی از وجه رایج باشد..... ۸۱
- ۹-۴-۴. خواسته از جمله دعاوی غیرمالی باشد..... ۸۳
- ۹-۵. ملاک بهای خواسته..... ۸۴
- ۹-۶. تجزیه خواسته..... ۸۴
- ۱۰- تاثیر متفرعات دعوا در نصاب یک میلیارد ریال..... ۸۵
۱۱. صلاحیت شورای حل اختلاف در مرحله اجرا..... ۸۶
۱۲. قابلیت تجدید نظر خواهی دعاوی مالی در صلاحیت دادگاه صلح..... ۸۷
- ۱۳- ملاک تجدید نظر خواهی دعاوی مالی در صلاحیت دادگاه صلح..... ۸۸
- ۱۴- تشخیص نحوه‌ی دعاوی مالی و دعاوی غیرمالی..... ۸۸
- ۱۴-۱. ملاک و مناط تشخیص دعاوی مالی از غیرمالی..... ۸۸

۸۹.....	۲-۱۴. مطالبه خسارات ناشی از جرم.....
۹۲.....	۳-۱۴. مصادیق دعاوی غیر مالی.....
۱۱۹.....	گفتار دوم: دعاوی حقوقی تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق.....
۱۱۹.....	۱- تعریف دعاوی تصرف عدوانی ممانعت از حق و مزاحمت.....
۱۱۹.....	۲- ارکان دعاوی تصرف عدوانی، ممانعت و مزاحمت.....
۱۲۰.....	۳- صلاحیت دادگاه صلح نسبت به جنبه کیفری دعاوی ثلاث.....
۱۲۰.....	۴- قابلیت تجدید نظر خواهی یا عدم تجدید نظر خواهی دعاوی ثلاث.....
	گفتار سوم: دعاوی راجع به جهیزیه، مهریه و نفقه تا نصاب مقرر در بند (۱) این ماده در صورتی که مشمول ماده (۲۹) قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۱ نباشد.....
۱۲۱.....	۱- نفقه.....
۱۲۱.....	۱-۱. ارکان نفقه.....
۱۲۴.....	۲-۱. اقدامات احتیاطی در دعاوی مطالبه نفقه.....
۱۲۵.....	۳-۱. رسیدگی ماهوی به دعوی مطالبه نفقه.....
۱۲۶.....	۱-۳-۱. مصادیق نفقه.....
۱۲۶.....	۱-۳-۱-۱. نفقه زوجه.....
۱۲۸.....	۲-۳-۱. نفقه اقارب.....
۱۳۱.....	۲-۳-۱. نفقه و حضانت.....
۱۳۶.....	۳-۳-۱. شرایط تعلق نفقه.....
۱۳۶.....	۱-۳-۳-۱. شرایط تعلق نفقه زوجه.....
۱۴۰.....	۲-۳-۳-۲. شرایط تعلق نفقه اقارب.....
۱۴۰.....	۴-۳-۱. موارد سقوط نفقه.....
۱۴۰.....	۱-۳-۴-۱. سقوط نفقه زوجه.....
۱۴۱.....	۱-۳-۴-۲. سقوط نفقه اقارب.....
۱۴۱.....	۵-۳-۱. میزان نفقه.....
۱۴۲.....	۳-۶-۱. ضمانت اجرای تخلف از پرداخت نفقه.....
۱۴۲.....	۱-۳-۶-۱. ضمانت اجرای تخلف از پرداخت نفقه زوجه.....
۱۴۳.....	۲-۳-۶-۱. ضمانت اجرای تخلف از پرداخت نفقه اقارب.....
۱۴۵.....	۲-جهیزیه.....
۱۴۵.....	۱-۲. ارکان دعاوی استرداد جهیزیه.....
۱۵۰.....	۲-۲. اقدامات احتیاطی در دعاوی استرداد جهیزیه.....
۱۵۱.....	۳-۲. رسیدگی ماهوی به دعاوی استرداد جهیزیه.....

- ۲-۳-۱. وجود علقه زوجیت بین خواهان و خوانده و عدم وجود علقه زوجیت ۱۵۳
- ۲-۳-۲. احراز مالکیت خواهان بر اموال مورد ادعا ۱۵۳
- ۲-۳-۲-۱. مالکیت مستند به سیاهه جهیزیه ۱۵۳
- ۲-۳-۲-۲. مالکیت مستند به گواهی گواهان ۱۵۵
- ۲-۳-۲-۳. مالکیت مستند به ادله دیگر ۱۵۵
- ۲-۳-۳. موجود بودن جهیزیه در ید زوج ۱۵۵
- ۳- مهریه ۱۵۸
- ۳-۱. ارکان دعوای مطالبه مهریه ۱۵۸
- ۳-۲. تطبیق رسیدگی با دادگاه خانواده ۱۶۰
- ۳-۳. اجرت المثل ایام زوجیت در صلاحیت دادگاه صلح ۱۶۰
- ۳-۴. قابلیت تجدید نظر در خصوص مهریه، نفقه، جهیزیه ۱۶۰
- گفتار چهارم: درخواست‌های مربوط به تخلیه عین مستاجر و تعدیل اجاره بها
- به جز دعوای مربوط به سرقتی و حق کسب و پیشه ۱۶۰
۱. انواع درخواست‌های تخلیه ۱۶۰
۲. شرایط صدور دستور تخلیه ۱۶۱
۳. تعدیل اجاره بها ۱۶۱
۴. قابلیت تجدید نظر در درخواست تخلیه ۱۶۱
۵. نحوه رسیدگی ماهوی به دعوای تخلیه ۱۶۱
- ۵-۱. نحوه رسیدگی به دستور تخلیه ۱۶۲
- ۵-۲. نحوه رسیدگی ماهوی به دعوای تخلیه در معنای اخص ۱۷۰
- گفتار پنجم: اعسار از پرداخت محکوم به، در صورتی که دادگاه صلح نسبت به اصل دعوا رسیدگی کرده باشد ۱۷۵
- ۱- تعریف معسر ۱۷۵
- ۲- دادخواست ۱۷۶
- ۲-۱. شرایط عمومی دادخواست ۱۷۶
- ۲-۲. شرایط اختصاصی دادخواست ۱۷۶
- ۲-۲-۱. انضمام صورت اموال ۱۷۶
- ۲-۲-۲. انضمام شهادتنامه ۱۸۱
- ۳- رسیدگی ماهوی به دعوای اعسار از پرداخت محکوم به ۱۸۷
- ۳-۱. استعلام از مراجع ذیربط همزمان با دستور تعیین وقت رسیدگی ۱۸۷
- ۳-۲. نمونه استعلام از اداره ثبت اسناد و املاک ۱۹۰
- ۳-۳. نمونه استعلام از بانک ۱۹۰

۳-۴- تعیین وقت رسیدگی خارج از نوبت.....	۱۹۱
۳-۵- نمونه دستور تعیین وقت رسیدگی دعوای اعسار از پرداخت محکوم به.....	۱۹۱
۳-۶- قرار استماع شهادت شهود.....	۱۹۱
۳-۷- زن بودن یا مرد بودن شاهد.....	۱۹۵
۳-۸- دادخواست اعسار از سوی تاجر و اشخاص حقوقی.....	۱۹۷
۳-۹- تکلیف دادگاه در مورد پذیرش شهادت غیر افراد معرفی شده در استشهادیه.....	۲۰۷
۳-۱۰- نحوه تشکیل جلسه دادرسی دعوای اعسار از پرداخت محکوم به.....	۲۱۰
۳-۱۱- نمونه سوالات از شهود در دعوای اعسار از پرداخت محکوم به.....	۲۱۱
۳-۱۲- بار اثبات دعوای اعسار از پرداخت محکوم به بر عهده خواهان یا خوانده.....	۲۱۳
۳-۱۳- دعوای اعسار در صورت تلف محکوم به.....	۲۲۱
۳-۱۴- ضمانت اجرای عدم ذکر صورت اموال توسط محکوم علیه.....	۲۲۵
گفتار ششم: گواهی حصر وراثت، تحریر ترکه، مهر و موم ترکه، و رفع آن:..	۲۳۳
گفتار هفتم: تامین دلیل.....	۲۳۴
گفتار هشتم: تقاضای سازش موضوع ماده (۱۸۶) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱.....	۲۳۵
گفتار نهم: جنبه عمومی و خصوصی کلیه جرائم غیر عمدی ناشی از کار یا تصادفات رانندگی.....	۲۳۵
گفتار دهم: جرائم عمدی تعزیری مستوجب مجازات درجه هفت و هشت.....	۲۳۷
گفتار یازدهم: دعوای اصلاح شناسنامه، استرداد شناسنامه، اصلاح مشخصات مدرک تحصیلی (به استثنای مواردی که در صلاحیت دیوان عدالت اداری است)، الزام به اخذ پایان کار، اثبات رشد، الزام به صدور شناسنامه، تصحیح و تغییر نام.....	۲۴۱
گفتار دوازدهم: دادگاه صلح می‌تواند در ساعات غیر اداری و یا در روزهای تعطیل نیز به دعوای رسیدگی کرده و مبادرت به صدور رای نماید.(تبصره ی ۳ ماده ۱۲).....	۲۴۱
مبحث دوم: حل اختلاف در صلاحیت‌ها.....	۲۴۱
گفتار اول: حل اختلاف در صلاحیت ها در قواعد عمومی.....	۲۴۱
گفتار دوم: حل اختلاف در صلاحیت با دادگاه صلح:.....	۲۴۳

فصل سوم: نحوه‌ی ارجاع و ترتیب رسیدگی ۲۴۵

- ۲۴۶ مبحث اول: نحوه‌ی ارجاع به شورا
- ۲۴۹ مبحث دوم: اقدامات سازشی و رسیدگی
- ۲۴۹ گفتار اول: قواعد عام رسیدگی در شورا
- ۲۴۹ ۱-۱. وکالت در شورای حل اختلاف
- ۲۴۹ ۱-۲. تصحیح سهو قلم و سایر اشتباهات
- ۲۵۰ گفتار دوم: حصول سازش در شورای حل اختلاف
- ۲۵۱ گفتار چهارم: عدم حصول سازش
- ۲۵۲ گفتار چهارم: گزارش اصلاحی

فصل چهارم: محاسن و معایب قانون شورای حل اختلاف ۲۵۶

- ۲۵۷ مقدمه
- ۲۵۷ ۱- محاسن قانون شورا
- ۲۵۸ ۲- معایب قانون جدید
- ۲۶۲ آیین نامه اجرایی شورای حل اختلاف مصوب ۱۴۰۳/۰۳/۱۶
- ۲۶۲ فصل اول- اختصارات و تعاریف
- ۲۶۳ فصل دوم- وظایف و اختیارات مرکز
- ۲۶۴ فصل سوم- تشکیل و فرایند اقدامات شورا
- ۲۶۶ فصل چهارم- دادگاه صلح
- ۲۶۸ فصل پنجم- سایر مقررات
- ۲۷۰ قانون شورای حل اختلاف مصوب ۱۴۰۲
- ۲۷۰ فصل اول- ساختار و تشکیلات
- ۲۷۴ فصل دوم- حدود صلاحیت دادگاه صلح و شوراهای
- ۲۷۸ فصل سوم- ترتیب رسیدگی و اقدامات سازشی
- ۲۸۲ فصل چهارم- ترتیب رسیدگی به تخلفات اعضای شورا
- ۲۸۵ فصل پنجم- سایر مقررات
- ۲۸۸ فهرست منابع